

Andra vågen får inte samma genomslag som den första på ekonomin

Kerstin Hallsten
Chefekonom
kerstin.hallsten@industriarbetsgivarna.se
0702-67 70 25

Den senaste statistiken visar att **svensk** industri har fortsatt att utvecklas positivt och att effekterna på ekonomin av den andra virusvågen hittills har varit mindre påtagliga jämfört med det första virusutbrottet. Produktionen ökade återigen i november för tillverkningsindustrin som helhet och därmed uppnåddes samma produktionsnivå som i januari 2020 (se diagram 1.34). Motorfordonsindustrin, som i april tappade omkring tre fjärdedelar av produktionsvolymen, har utvecklats särskilt starkt och uppvisade i november en högre produktionsnivå än den som rådde innan pandemins utbrott (se diagram 1.22). Den positiva utvecklingen har även spillt över på stål och metallindustrin.

Pontus Liljefors
Ekonom
Pontus.liljefors@industriarbetsgivarna.se

Arbetslösheten minskade i november för andra månaden i rad och antal varsel inom industrin var i december på en lägre nivå än månaderna innan (se diagram 1.41 och 1.42). Inflationen, mätt som den årliga förändringen i KPIF, uppgick till 0,5 procent i december vilket var högre än förväntat men fortsatt långt ifrån inflationsmålet på 2 procent (se diagram 1.45). Antalet konkurser ökade i december återigen något efter att ha minskat under hösten och sommaren (se diagram 1.47).

Positivt stämningläge i tillverkningsindustrin

Framåtblickande indikatorer för tillverkningsindustrin ger en något tudelad bild då inköpschefsindex ökade kraftigt i december samtidigt som Konjunkturinstitutets konfidensindikator för tillverkningsindustrin sjönk något (se diagram 1.38 och 1.40). Företagens syn på orderstocken och framtida produktionsplaner var dock oförändrad i december och konfidensindikatorn visar alltså på att stämningläget inom tillverkningsindustrin är väldigt positivt. Inköpschefsindex för tjänstesektorn backade något i december men var fortsatt högre än det historiska snittet (se diagram 1.40).

Även i **Euroområdet** ökade industriproduktionen i november och inköpschefsindex visar att stämningläget i industrin sammantaget förbättrades i december efter en nedgång månaden innan (se diagram 1.20 och 1.23). För tjänstesektorn ger de olika indikatorerna en mer splittrad bild medan hushållens syn på framtiden tycks ha blivit mindre negativ då hushållens konfidensindikator ökade i december månad (se diagram 1.28). Troligtvis har positiva vaccinationsnyheter varit en bidragande faktor.

Splittrad bild i USA

I **USA** tyder de senaste produktionssiffrorna för industrin från december på en fortsatt återhämtning men nivåerna är allt jämt tre procent lägre än innan pandemin bröt ut (se diagram 1.10). Olika förväntningsindikatorer ger en något splittrad bild av utvecklingen av stämningläget. Återhämtningen på arbetsmarknaden och i den privata konsumtionen har däremot fortsatt att mattas av.

För en återhämtning av ekonomin i USA framöver behöver det förslagna stimulanspaketet på 1900 miljarder dollar bli verklighet. Dessutom behövs en expansiv penningpolitik som bland annat motverkar att räntorna stiger till följd av den ökade skuldsättningen som följer av stödpaketet. Ett förbättrat läge vad gäller pandemin är självklart också avgörande.

I **Kina** fortsätter återhämtningen. Den årliga tillväxten i BNP uppgick under 2020 till 2,3 procent. Tillväxten under fjärde kvartalet uppgick till 6,5 procent och industriproduktionen var i december drygt sju procent högre än året innan (se diagram 1.1 och 1.2).

Sannolikt en dämpning under första kvartalet 2021

Sammanfattningsvis tyder den tillgängliga statistiken på att den andra vågen hittills inte har fått samma genomslag i ekonomin som den första, speciellt inte i industrin, trots hög smittspridning och utökade restriktioner i Sverige och i flertalet europeiska länder (se diagram 1.58 - 1.61). Detta kan möjligtvis ha sin förklaring i att det senaste virusutbrottet är förknippat med mindre oro jämfört med i våras, allmänheten vänjer sig vid situationen och olika stödprogram finns på plats. Dessutom är det möjligt att åtgärderna för att minska smittspridningen nu är utformade så att de inte slår lika hårt mot ekonomin. Troligtvis har många företag även lyckats hålla produktivitet uppe genom att framgångsrikt anpassa sin verksamhet till mer hemmaarbete och användning av nya tekniska lösningar. En annan förklaring kan dessutom vara att Kina hittills inte verkar ha fått en andra våg. Där har återhämtningen i stället fortsatt i oförminskad takt.

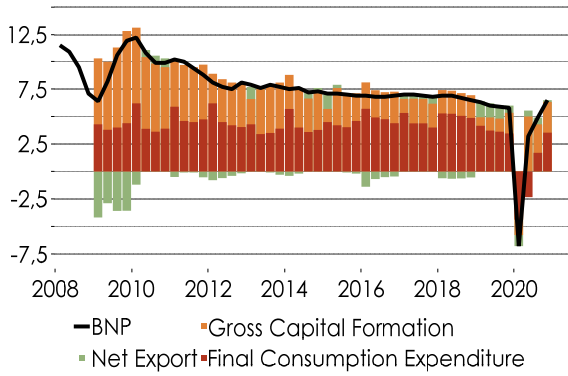
I global ekonomi som helhet har det sannolikt skett en dämpning under det sista kvartalet 2020 och sannolikt blir så även fallet under det första kvartalet i år. En inbromsning drivs av oro över hur viruset muterar, risk för en tredje våg och därmed ökade restriktioner. För att den globala återhämtningen ska ta fart igen på bred front under andra kvartalet krävs att pandemin klingar av (vilket en allmän vaccinering bör bidra till), att restriktioner lättas och att den ekonomiska politiken har en expansiv och effektiv inriktning.

Diagrambilaga

Kina

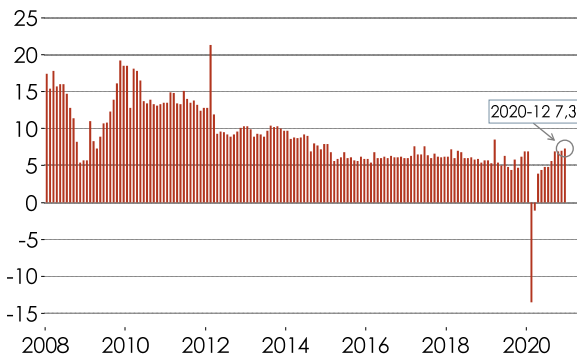
1.1 BNP

Årlig procentuell förändring

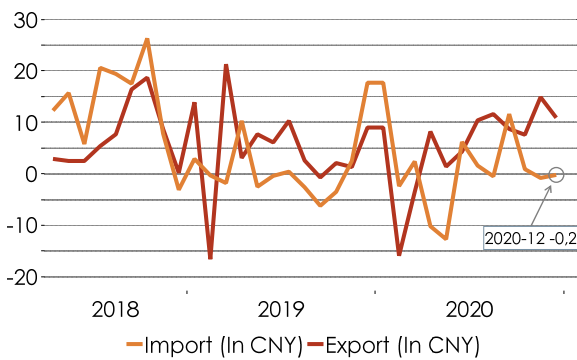
1.2 Industriproduktion

Årlig procentuell förändring

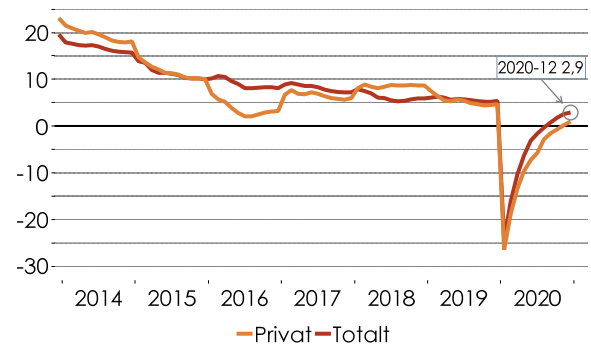
1.3 Export och import, kinesisk yuan

Årlig procentuell förändring

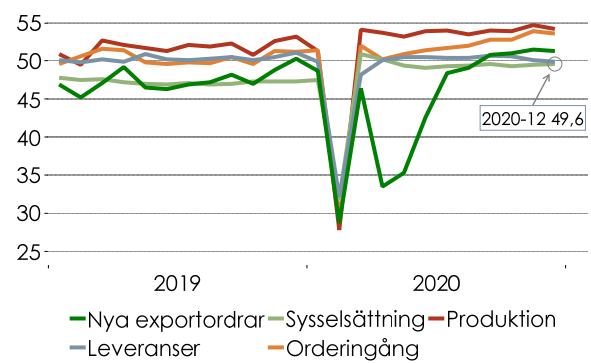
1.4 Investeringar

Årlig procentuell förändring

1.5 Inköpschefsindex, tillverkningsindustrin

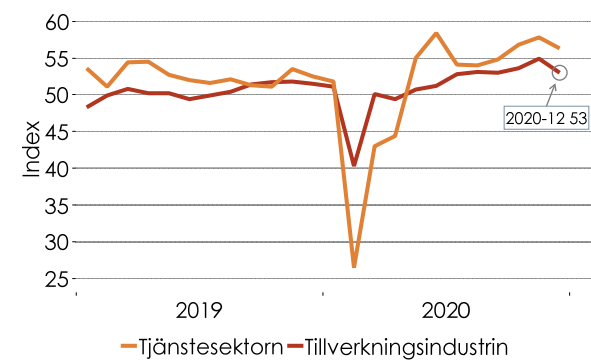
Index

Källa; China Federation of Logistics & Purchasing

1.6 Inköpschefsindex, IHS Markit

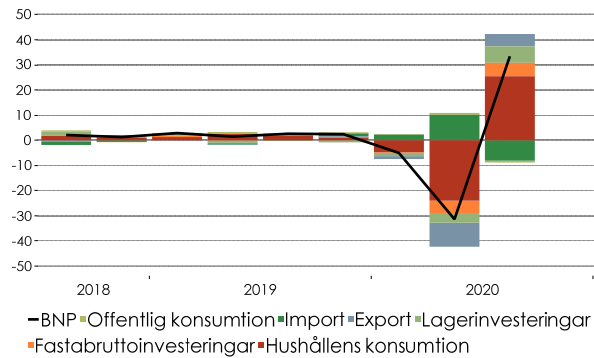
Index

USA

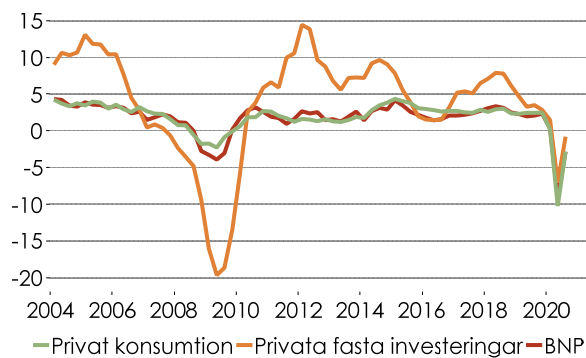
1.7 BNP-tillväxt och bidrag till tillväxten

Kvartalsförändring uppräknat i årstakt, procent

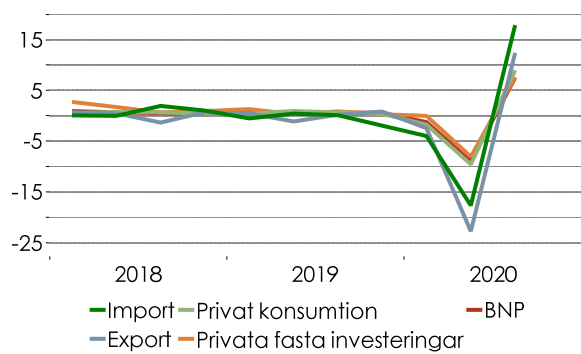
1.8 BNP-tillväxt

Årlig procentuell förändring

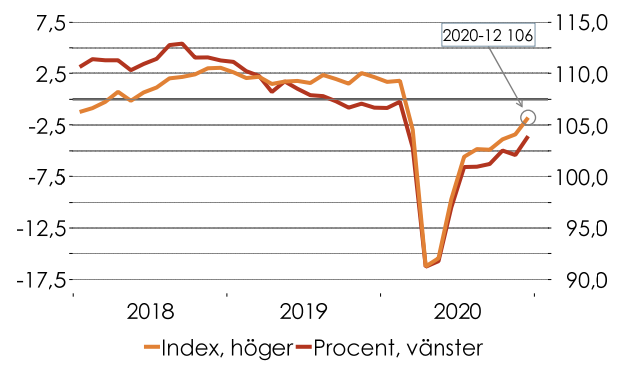
1.9 BNP-tillväxt

Kvartalsförändring, procent

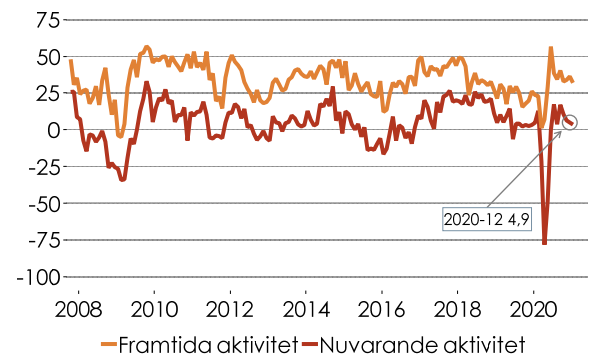
1.10 Industriproduktion

Årlig procentuell förändring och index

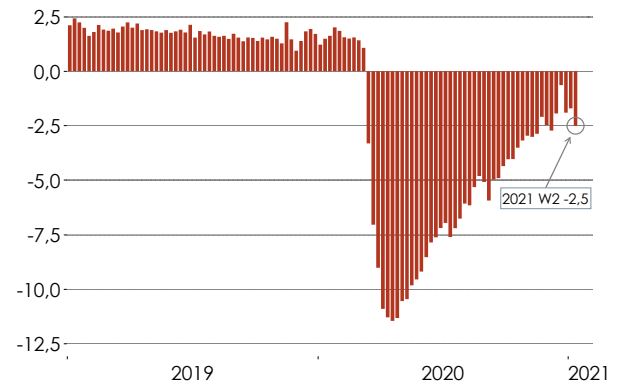
1.11 Stämningssläget i tillverkningsindustrin,

Federal Reserve Bank of New York, index

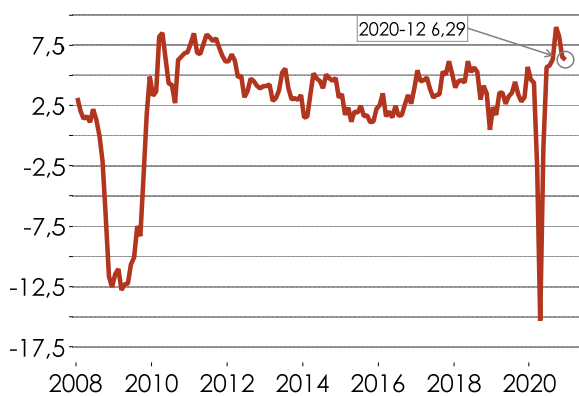
1.12 Ledande indikator, Weekly Economic Index

Federal Reserve Bank of New York, index

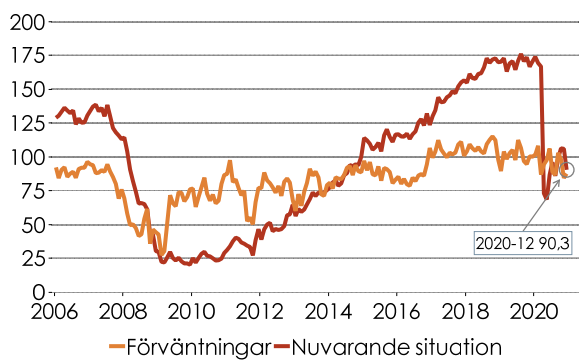
1.13 Detaljhandeln, USD

Årstakt, procent

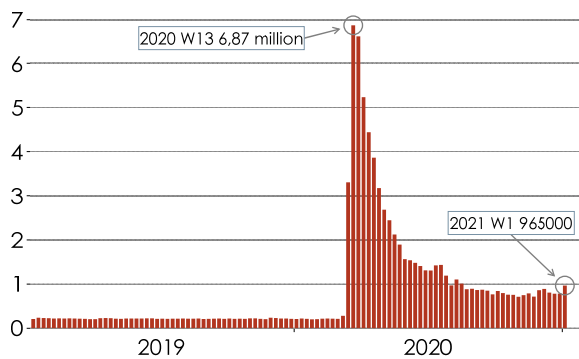

1.14 Konsumentförtroendet, Conference Board

Index

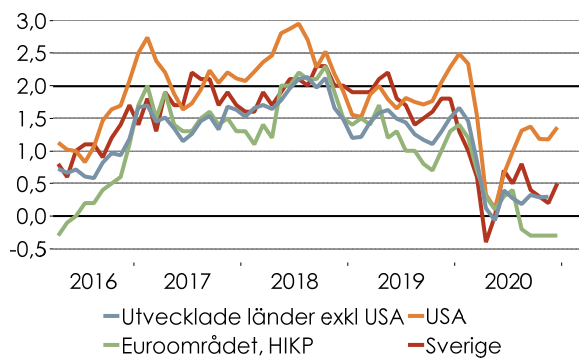

1.15 Antalet nya arbetslösa

1.16 Inflation

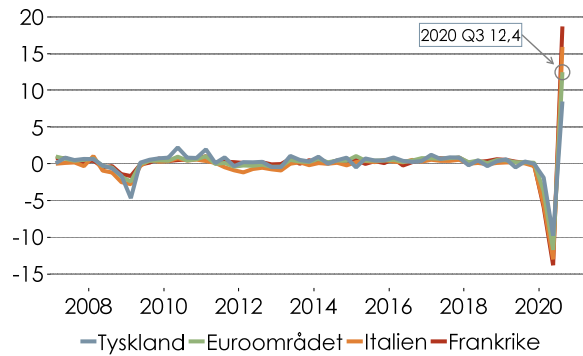
Årlig procentuell förändring

Euroområdet

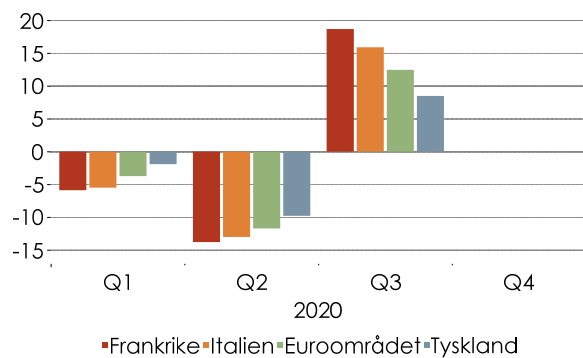
1.17 BNP-tillväxt

Kvartalstillväxt, procent

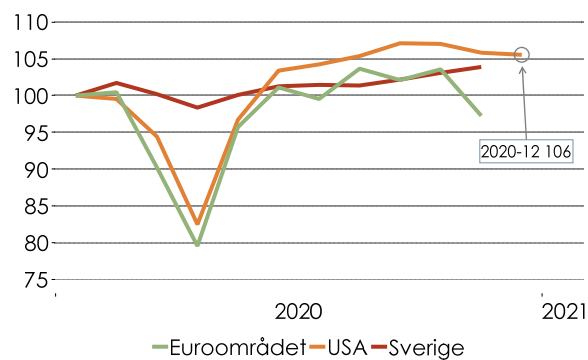
1.18 BNP-tillväxt

Kvartalstillväxt, procent

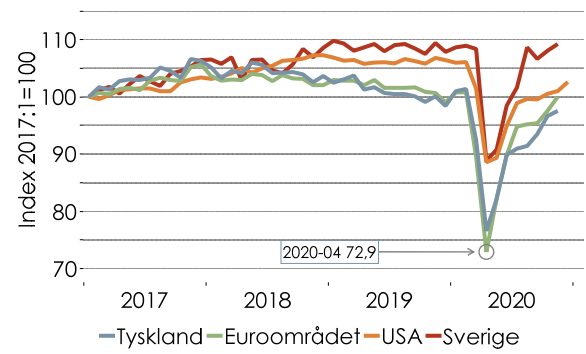
1.19 Detaljhandeln

Index 2020:1=100

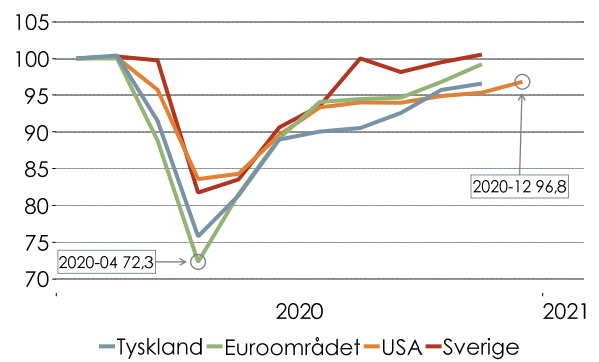
1.20 Industriproduktion

Index 2017=100

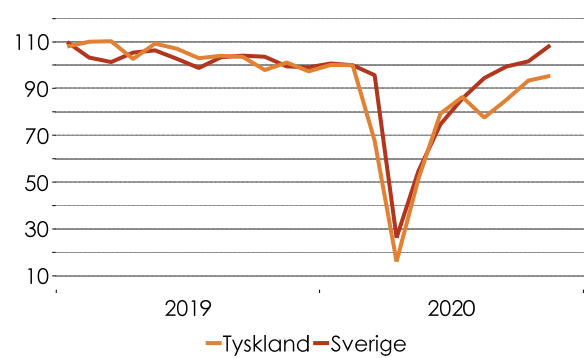
1.21 Industriproduktion

Index 2020=100

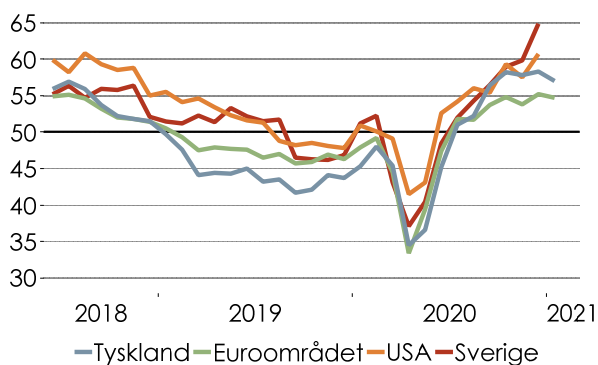

1.22 Svensk och tysk fordonsindustri

Index 2020:2=100

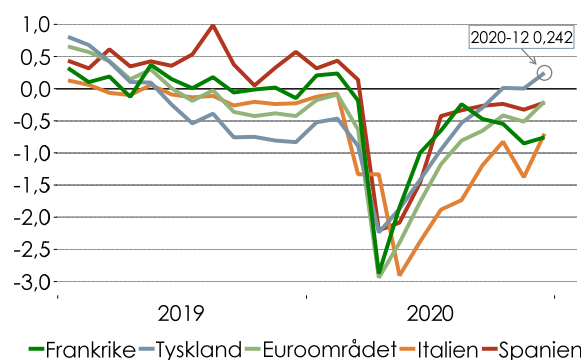

1.23 Inköschefsindex, tillverkningsindustrin, Markit, Swedbank

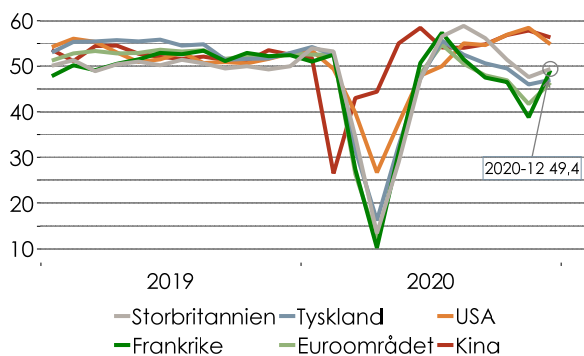

1.27 DG ECFIN:s konfidensindikator för industrin

Avvikelse från genomsnittet

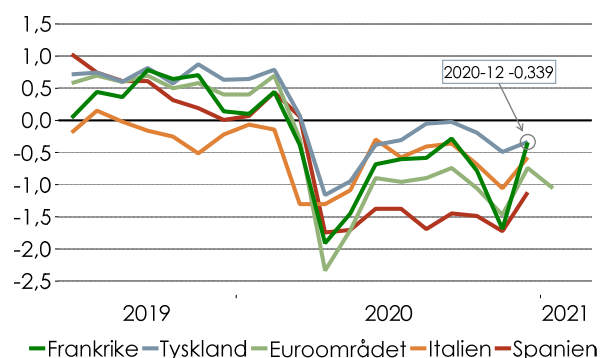

1.24 Inköschefsindex, tjänstesektorn

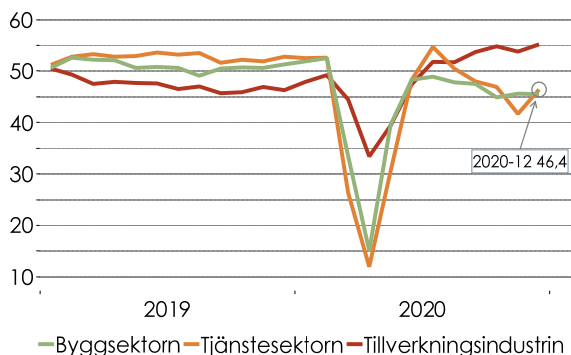

1.28 DG ECFIN:s konfidensindikator för hushåll

Avvikelse från genomsnittet

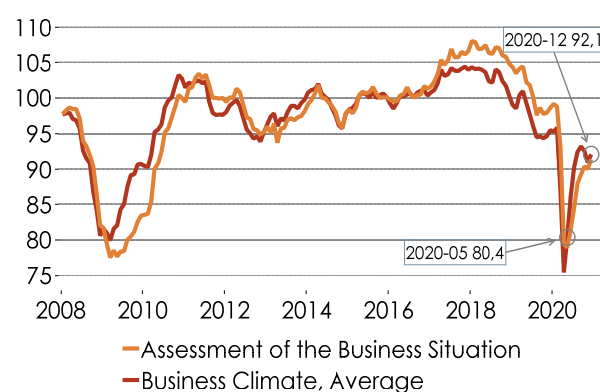

1.25 Inköschefsindex Markit, euroområdet

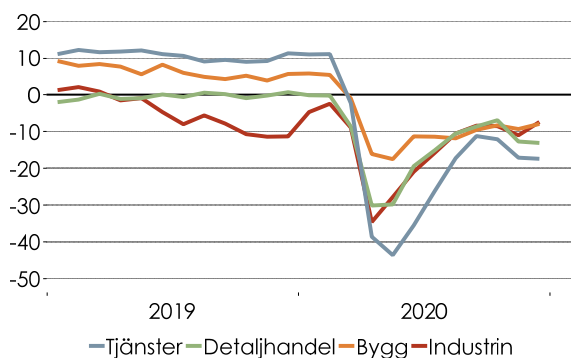
1.29 Ifo-index i Tyskland – näringslivet

Index

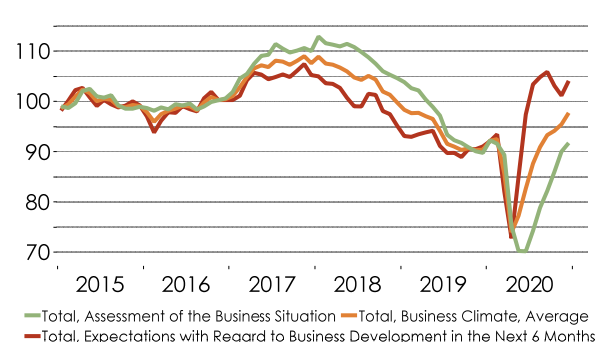
1.26 DG ECFIN:s konfidensindikator, euroområdet

Avvikelse från genomsnittet

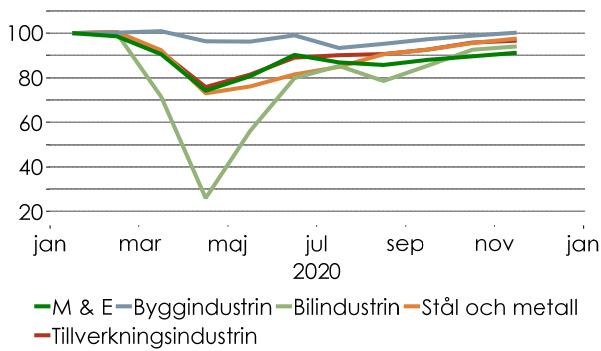
1.30 Ifo-index i Tyskland – tillverkningsindustrin

Index

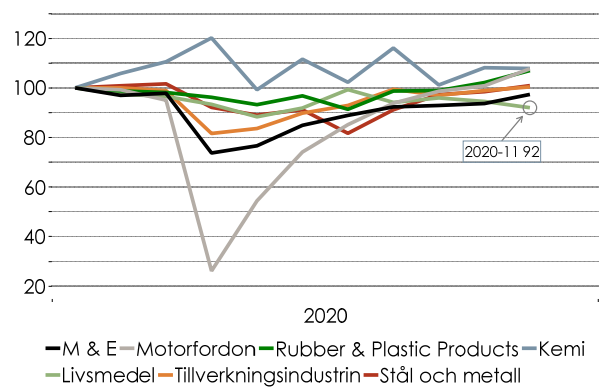
1.31 Industriproduktion i Tyskland

Index

1.34 Industriproduktion

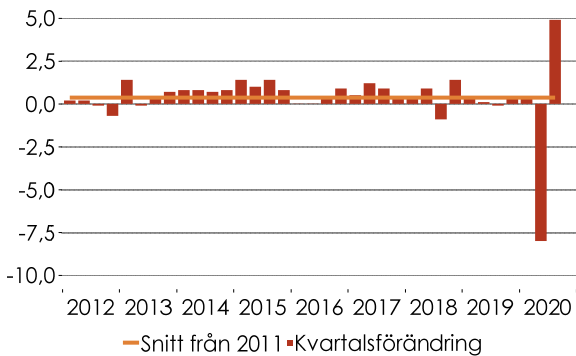
Index jan 2020:1=100

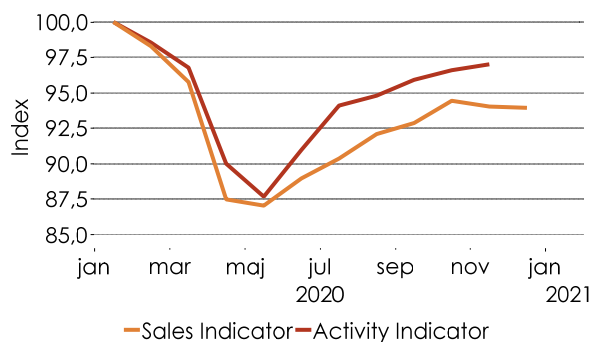
Sverige

1.32 BNP

Fasta priser, säsongrensat, procent

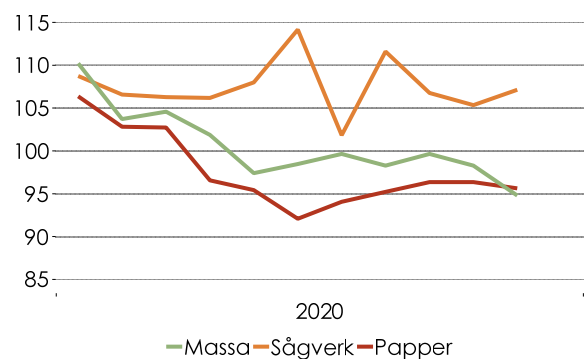

1.33 BNP-indikator

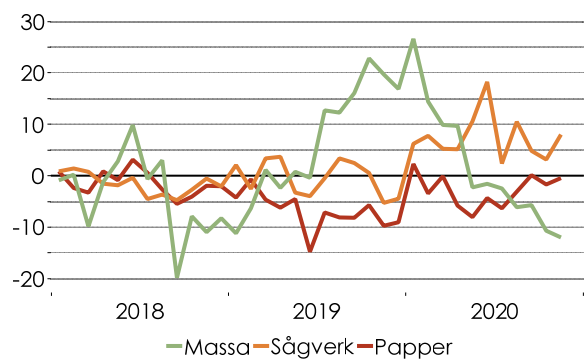

1.35 Industriproduktion

Index 2019=100 och

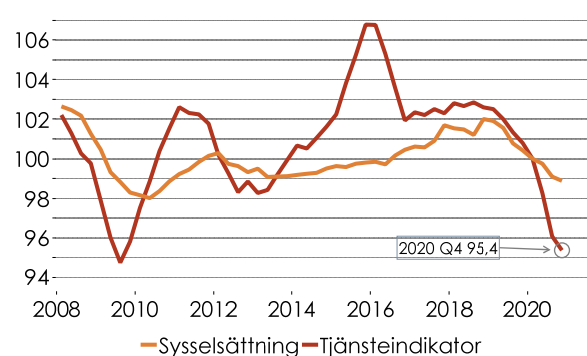

Årlig procentuell förändring

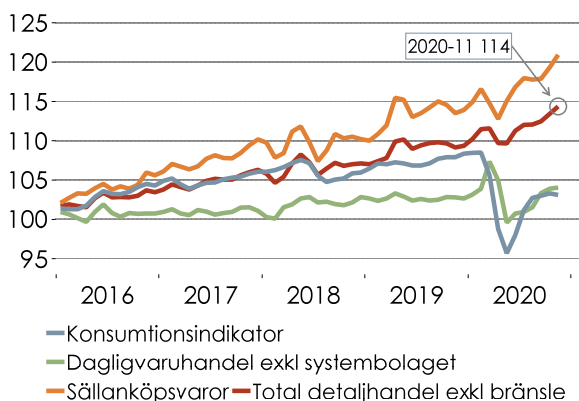
1.36 Almegas tjänsteindikator

Index 2020=100

1.37 Detaljhandeln och konsumtionsindikatorn

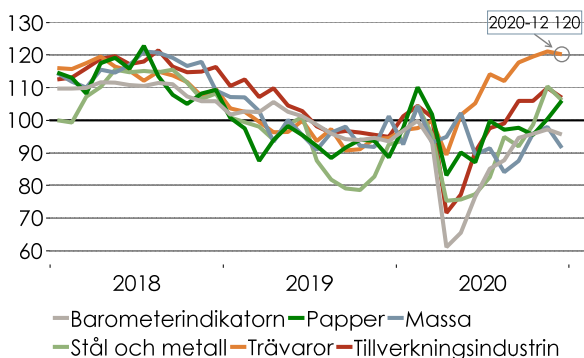
Index, fasta priser

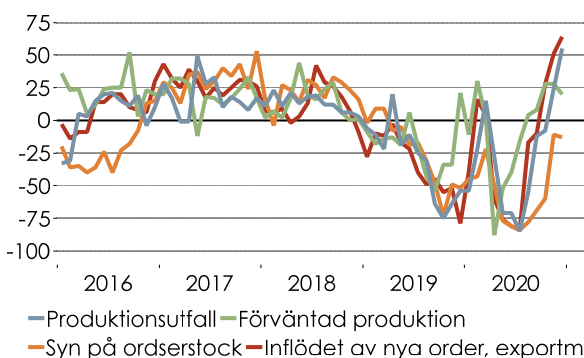
Anm; Konsumtionsindikatorn är ett bredare mått och inkluderar mer än bara detaljhandel. Ex ingår bostadskostnader samt tjänstehandel som restaurang och hotell.

1.38 Konjunkturinstitutets barometer

Index

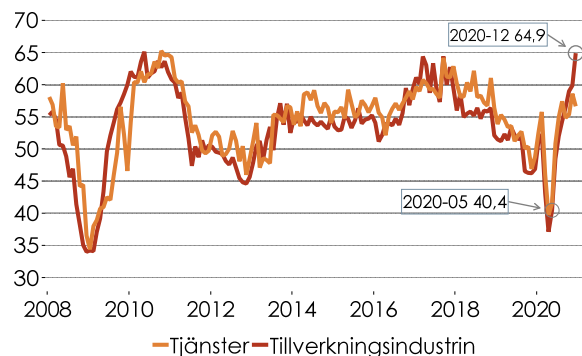

1.39 Konjunkturinstitutets barometer; stål och metallindustrin

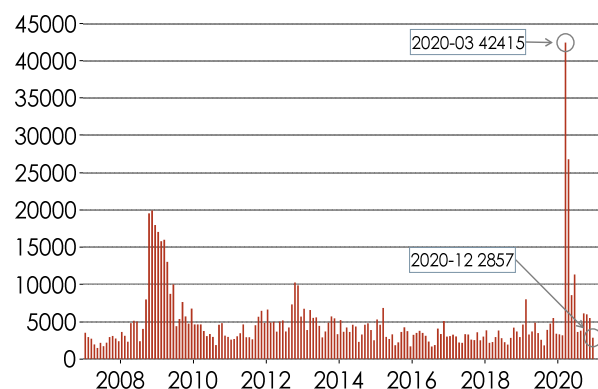
1.40 Inköpschefsindex

Index

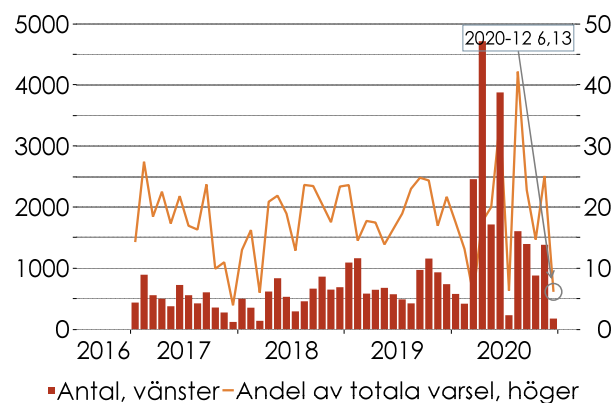
1.41 Varsel i Sverige

Antal per månad

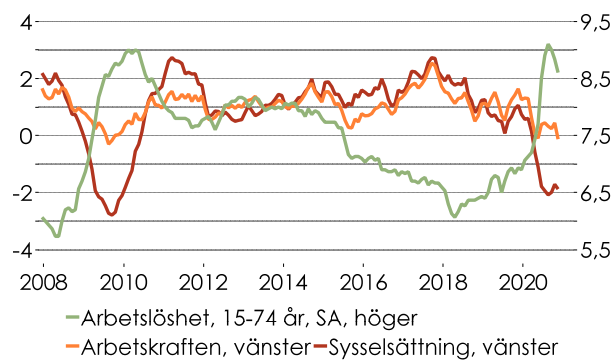
1.42 Varsel i Sverige; industrin

Antal per månad och andel i procent

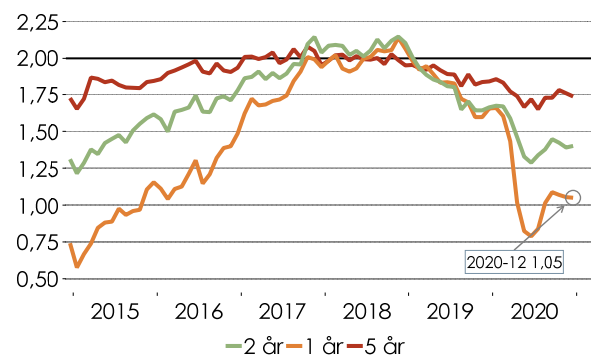
1.43 Arbetslöshet

Procent, årstakt, 3-månaders glidande medelvärde

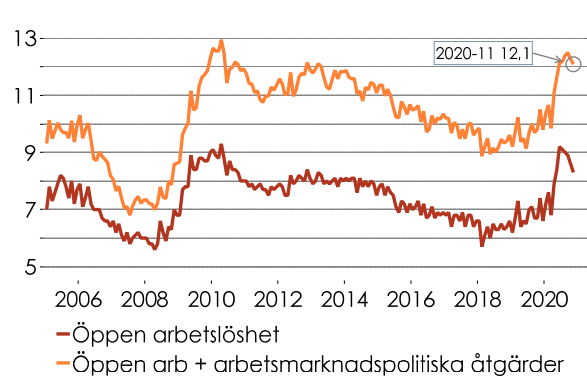
1.46 Inflationförväntningar, Prospera

Procent

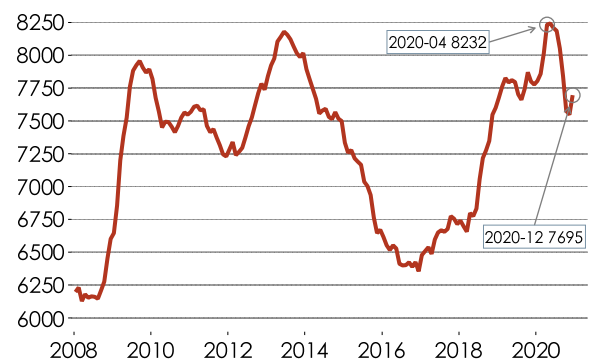
1.44 Arbetslöshet

Procent, årstakt, 3-månaders glidande medelvärde

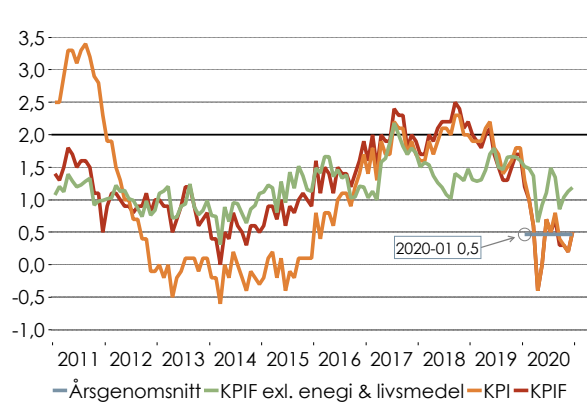
1.47 Konkurer

Antal, rullande 12-månaderstal

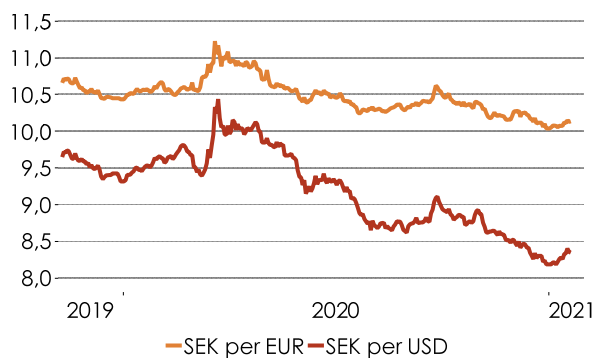
1.45 Inflation

Årlig procentuell förändring

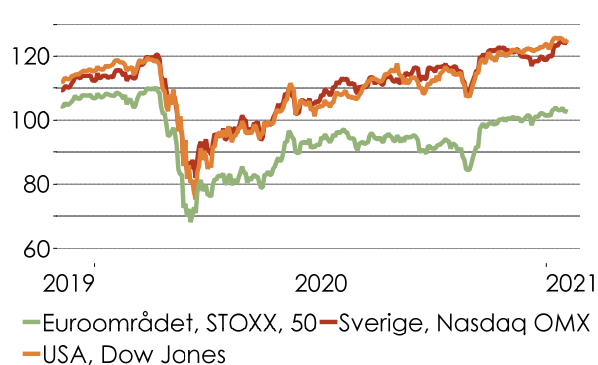
Finansiella marknader

1.48 Kronans växelkurs

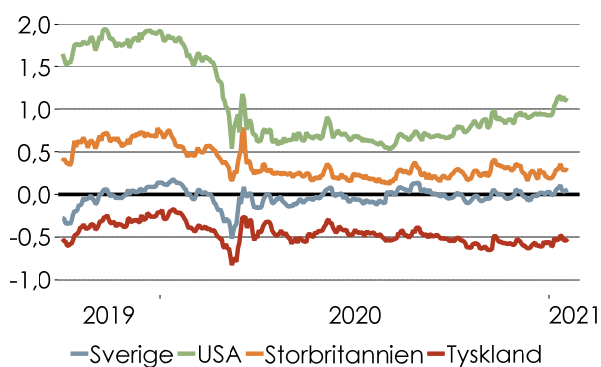
1.49 Aktieindex

Index, januari 2018=100

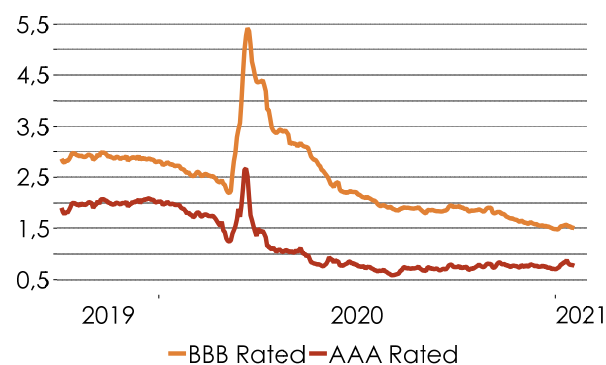
1.50 Statsobligationsräntor, 10-åriga

Procent

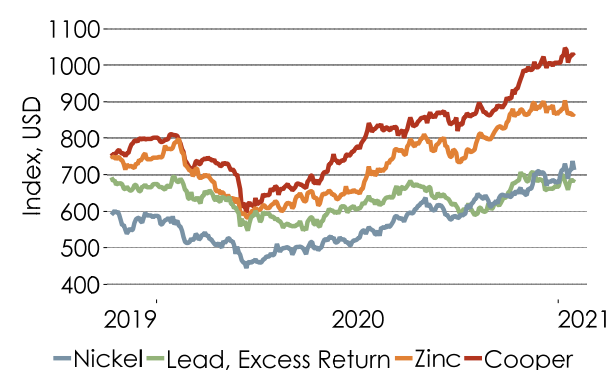
1.51 Räntor på företagsobligationer i USA, 5-åriga

Procent

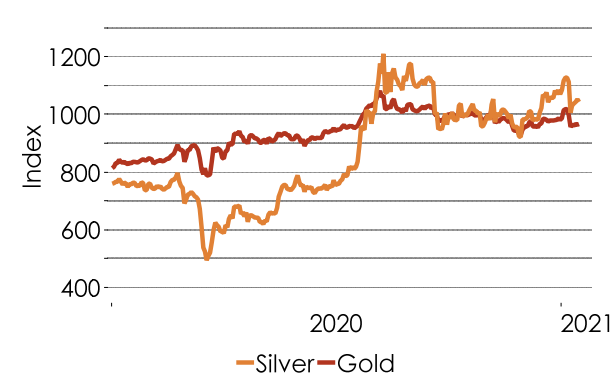
1.52 Råvarupriser

Index

1.53 Råvarupriser

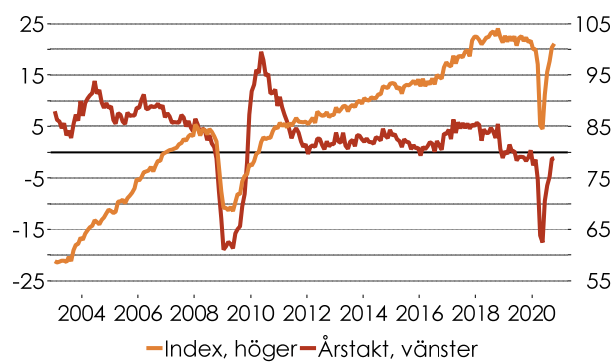
Index

Globalt

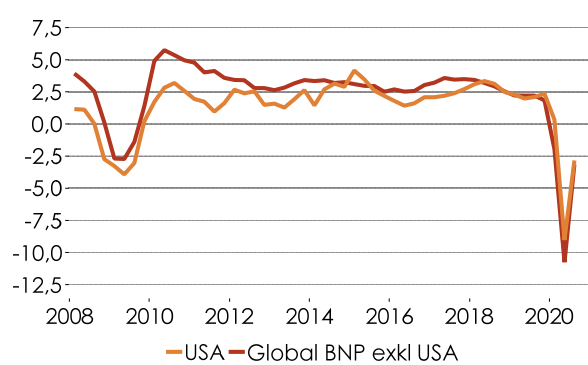
1.54 Världshandeln

Volym, årlig procentuell förändring och index 2020:1=100

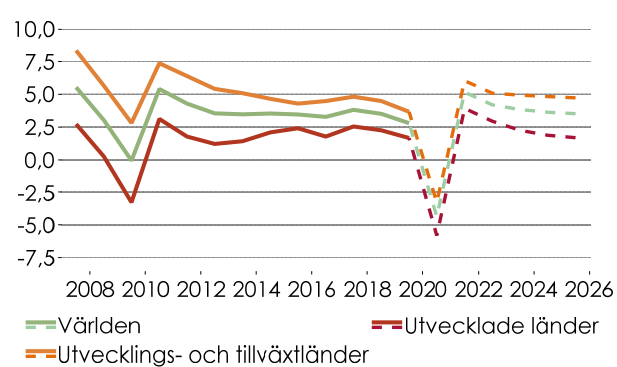
1.55 Global BNP

Procent

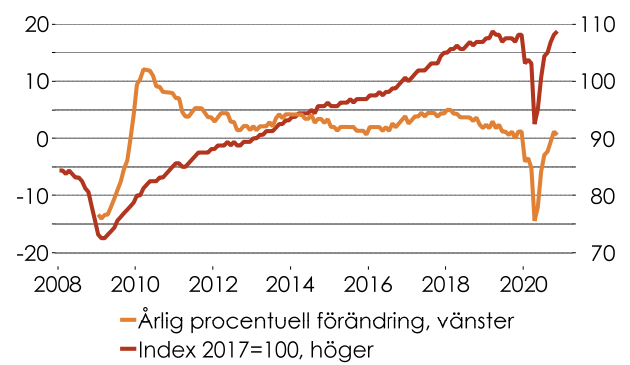
1.56 Global BNP, med IMF:s prognos

Procent

1.57 Global industriproduktion

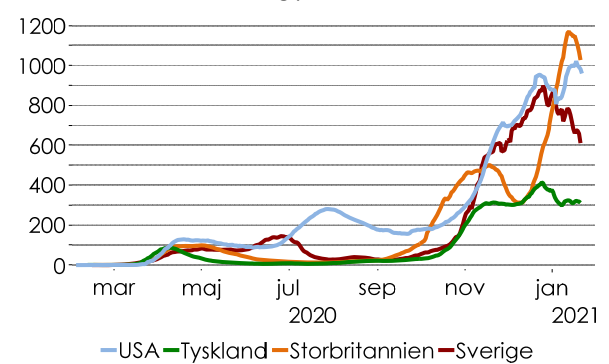
Index och procent

Corona

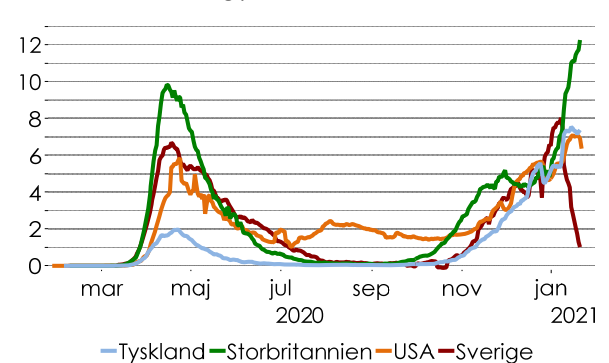
1.58 Nya bekräftade fall av Covid-19

Antal, tvåveckors-förändring per 100 000 invånare

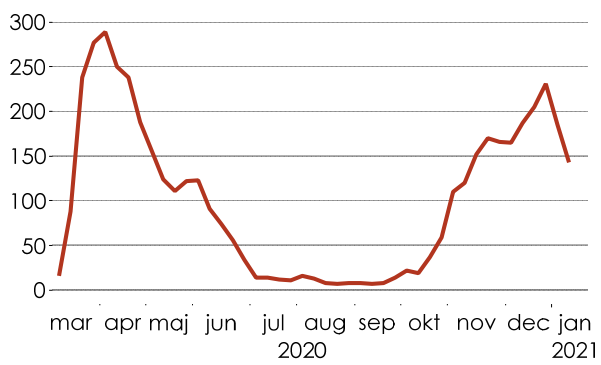
1.59 Nya dödsfall relaterat till Covid-19

Antal, veckoförändring per 100 000 invånare

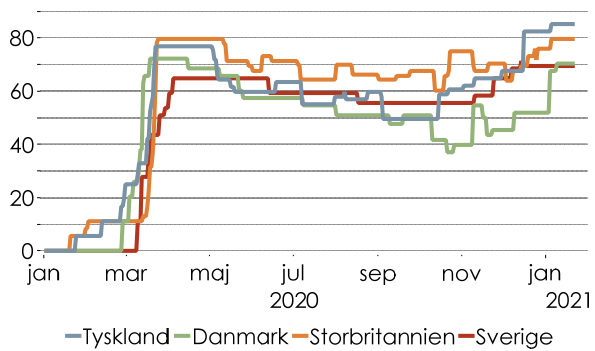

1.60 Nya intensivvårdsfall i Sverige

Antal per vecka

1.61 Oxford Covid-19 government response stringency index

Anm; Indexet är ett mått på hur pass strikta restriktioner länderna har haft vid olika tidpunkter